

**ŻYWIENIE W NEFROLOGII, HEPATOLOGII I
ENDOKRYNOLOGII**

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2022/23
Wydział	Wydział Nauki o Zdrowiu
Kierunek studiów	Dietetyka
Dyscyplina wiodąca (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra MSW z 26 lipca 2019)	Nauki o zdrowiu
Profil studiów (ogólnoakademicki/praktyczny)	Praktyczny
Poziom kształcenia (I stopnia/II stopnia/ jednolite magisterskie)	II stopnia
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne
Typ modulu/przedmiotu (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy

Forma weryfikacji efektów uczenia się (egzamin/zaliczenie)	EGZAMIN
Jednostka/jednostki prowadząca/e (oraz adres/y jednostki/jednostek)	<u>Zakład Dietetyki Klinicznej WUM</u> ul. Ciołka 27, 01-445 Warszawa <u>Oddział Kliniczny Żywienia i Chirurgii SPSK im. Prof. Orłowskiego CMKP</u> Ul. Czerniakowska 231, 00-416 Warszawa

Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Dr hab. n. o zdrowiu dr n. med. Dorota Szostak – Węgierek Prof. Dr hab. n. med. Jacek Sobocki
Koordynator przedmiotu (tytuł, imię, nazwisko, kontakt)	Dr n. o zdrowiu Marta Dąbrowska-Bender marta.dabrowska@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus (imię, nazwisko oraz kontakt do osoby, której należy zgłaszać uwagi dotyczące sylabusu)	Dr n. o zdrowiu Marta Dąbrowska-Bender marta.dabrowska@wum.edu.pl
PROWADZĄCY ZAJĘCIA	Dr n o zdr. Marta Dąbrowska-Bender Dr n. med. Anna Jeznach – Steinhagen Dr n. med. Joanna – Kaczanowska Dr n. med. Anna Ukleja Mgr Karolina Dąbrowska

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	Rok II Semestr I	Liczba punktów ECTS	
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		16	
seminarium (S)		30	
ćwiczenia (C)		20	
e-learning (e-L)		-	

zajęcia praktyczne (ZP)		-	
praktyka zawodowa (PZ)		-	
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń			
3. CELE KSZTAŁCENIA			
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostarczenie wiedzy z zakresu postępowania żywieniowego w różnych chorobach nerek 2. Rozwinięcie umiejętności oceny sposobu żywienia i jego modyfikacji 3. Rozwinięcie umiejętności kompleksowej oceny stanu odżywienia 4. Rozwinięcie umiejętności prowadzenia opieki żywieniowej nad pacjentem nefrologicznym 5. Przygotowanie do pracy w zespole żywieniowym 6. Uświadomienie studentowi odpowiedzialności zawodowej 		
4. EFEKTY UCZENIA SIĘ			
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie		
Wiedzy — Absolwent zna i rozumie:			
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analizuje sposób żywienia i proponuje modyfikacje 2. Interpretuje wyniki badań biochemicznych i wykorzystuje je w planowaniu i kontrolowaniu postępowania dietetycznego 3. Planuje leczenie żywieniowe we współpracy z lekarzem 4. Opisuje zasady postępowania dietetycznego w określonych jednostkach chorobowych 5. Integruje ocenę stanu odżywienia pacjenta z informacjami uzyskanymi podczas kompleksowego wywiadu 		
Umiejętności — Absolwent potrafi:			
UI	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadza kompleksową ocenę stanu odżywienia pacjentów z różnymi jednostkami chorobowymi nerek 2. Tworzy i ocenia plan opieki żywieniowej nad pacjentem 3. Rozpoznaje zaburzenia odżywiania 4. Decyduje o wyborze właściwego postępowania dietetycznego w zależności o stanu zdrowia pacjenta 5. Dyskutuje z członkami zespołu leczenia żywieniowego o zmianach w stanie zdrowia pacjenta 		
Kompetencji społecznych — Absolwent jest gotów do:			
KI	<ol style="list-style-type: none"> 1. Świadomie ocenia jakość swojej praktyki zawodowej 2. Przyjmuje odpowiedzialność za swoje działania 		
5. ZAJĘCIA			

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład I	Choroby nerek – etiopatogeneza, obraz kliniczny, przebieg naturalny, rozpoznanie i leczenie. Monitorowanie stanu odżywienia i nawodnienia u pacjentów z wybranymi chorobami nerek oraz leczenie niedożywienia (doustne suplementy diety, żywienie dojelitowe, żywienie pozajelitowe).	W1, W2, W4, W5
Wykład II	Choroby wątroby – etiopatogeneza, obraz kliniczny, przebieg naturalny, rozpoznanie i leczenia. Monitorowanie stanu odżywienia i nawodnienia u pacjentów z wybranymi chorobami wątroby oraz leczenie niedożywienia (doustne suplementy diety, żywienie dojelitowe, żywienie pozajelitowe).	W1, W2, W4, W5
Wykład III	Założenia diety w prewencji chorób wątroby oraz jej rola w redukowaniu czynników ryzyka przyspieszających postęp jej uszkodzenia. Zaburzenia metaboliczne w przebiegu przewlekłej choroby wątroby.	W1, W2, W4, W5
Wykład IV	Założenia diety w prewencji chorób nerek oraz jej rola w redukowaniu czynników ryzyka przyspieszających postęp ich uszkodzenia. Zaburzenia metaboliczne w przebiegu przewlekłej choroby nerek	W1, W2, W4, W5
Seminarium 1	Propedeutyka endokrynologii. Insulinooporność, stany przedcukrzycowa, cukrzyca	E_W03, E_W40 E_U20 E_U48
Seminarium 2	Żywienie w chorobach tarczycy. Osteoporoza	jw
Seminarium 3	Otyłość- pierwotna i wtórna. dr n. med. Hiperurykemia	jw
Seminarium 4	Żywienie w zaburzeniach hormonów płciowych (PCOS, hiperprolaktynemia)	jw
Seminarium 5	Żywienie w insulinooporności. Żywienie wspomagające leczenie endometriozy	jw
Ćwiczenia 1	Leczenie niedożywienia u pacjentów z wybranymi chorobami nerek (żywienie dojelitowe, żywienie pozajelitowe, doustne suplementy diety) – studium przypadku.	U1, U2, U4
Ćwiczenia 2	Przydatność wyników oceny stanu odżywienia i nawodnienia w sprawowaniu opieki dietetycznej nad pacjentem nefrologicznym – studium przypadku.	U1, U2, U3, U4, U5 K1, K2
Ćwiczenia 3	Leczenie niedożywienia u pacjentów z chorobami wątroby (żywienie dojelitowe, żywienie pozajelitowe, doustne suplementy diety) – studium przypadku.	U1, U2, U3, U4, U5 K1, K2
Ćwiczenia 4	Przydatność wyników oceny stanu odżywienia i nawodnienia w sprawowaniu opieki dietetycznej nad pacjentem hepatologicznym – studium przypadku.	U1, U2, U3, U4, U5 K1, K2

Ćwiczenia 5	<p>Postępowanie żywieniowe w prewencji chorób wątroby oraz jego rola w redukowaniu czynników ryzyka przyspieszających postęp niewydolności tego narządu.</p> <p>Postępowanie żywieniowe w prewencji chorób nerek oraz jego rola w redukowaniu czynników ryzyka przyspieszających postęp niewydolności tego narządu</p>	U1, U2, U4
6. LITERATURA		
OBOWIĄZKOWA		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ciborowska H., Rudnicka A. Dietetyka. Żywnieie zdrowego i chorego człowieka. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2014. 2. Włodarek D., Lange E., Kozłowska L., Głąbska D. Dietoterapia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2014. 3. Grzymisławski M. Dietetyka kliniczna. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2019. 4. Sobotka L. (red.): Podstawy żywienia klinicznego. Scientifica Sp. z o.o., Warszawa 2013. 5. Szczygieł B. Niedozżywienie związane z chorobą. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2011. 6. Polskie Towarzystwo Żywienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu. Standardy żywienia dojelitowego i pozajelitowego. Aneks. Scientifica Sp. z o.o., Kraków 2020, wyd. 1. 7. Kapała A. Praktyczny przewodnik po ONS. Scientifica Sp. z o.o., Kraków 2015, wyd.1. 8. Jeznach-Steinhagen A. Żywnieie w cukrzycy i chorobach towarzyszących. PZWL. 2021 9. Endokrynologia” pod red Grinspana 10. Janiszewska J, Ostrowska J, Szostak-Węgierek D. The Influence of Nutrition on Adiponectin-A Narrative Review. Nutrients. 2021 Apr 21;13(5):1394. doi: 10.3390/nu13051394. PMID: 33919141; PMCID: PMC8143119. 11. Kazemi M, Hadi A, Pierson RA, Lujan ME, Zello GA, Chilibeck PD. Effects of Dietary Glycemic Index and Glycemic Load on Cardiometabolic and Reproductive Profiles in Women with Polycystic Ovary Syndrome: A Systematic Review and Meta-analysis of Randomized Controlled Trials. Adv Nutr. 2021 Feb 1;12(1):161-178. doi: 10.1093/advances/nmaa092. PMID: 32805007; PMCID: PMC7850057. 12. Zasadność stosowania diety bezglutenowej w chorobie Hashimoto: stanowisko Grupy Ekspertów Sekcji Dietetyki Medycznej Polskiego Towarzystwa Żywienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu (POLSPEN). "Postępy Żywienia Klinicznego" , 2/2018 		
UZUPEŁNIAJACA		
7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Wykłady	Egzamin końcowy po I semestrze.	Egzamin końcowy oceniany wg. niżej przedstawionych kryteriów.

Seminaria		
Ćwiczenia	Zaliczenie praktyczne + egzamin końcowy po I semestrze.	Prace wykonywane na poszczególnych zajęciach zlecone przez prowadzącego.

8. INFORMACJE DODATKOWE (informacje istotne z punktu widzenia nauczyciele niezawarte w pozostałej części sylabusu, np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)

Kryteria oceniania egzaminu końcowego:

65 – 71,9% - dostateczny (3,0)

72 – 78,9% - dość dobry (3,5)

79 – 85,9% - dobry (4,0)

86 – 92,9% - ponad dobry (4,5)

93 – 100% - bardzo dobry (5,0)

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM